

DOTYKY S ĽUDOVOU KULTÚROU

12. 10. 2023 - 30. 4. 2024

výstava prác žiakov stredných umeleckých škôl

KRAJ
ZEM
KRAJINA

Slovenské Národné múzeum Martin

Realizátor projektu: Mgr. Radovan Sýkora (SNM)
RNDr. Danica Školníková (ŠUP RU)
PaedDr. Ivan Štefka (ŠUP TN)
Autor katalógu: Pavla Hrdlíková Pádivá Mgr.art

Slovenské národné múzeum v Martine patrí k najstarším a najväčším zložkám Slovenského národného múzea. Od svojho vzniku v roku 1893 budovalo zbierky prírodovedného a vlastivedného charakteru (etnografické, archeologické, historické, numizmatické, umelecko-historické, výtvarné, archívne a knižné) dokumentujúce históriu a kultúru Slovákov doma i v zahraničí. V súčasnosti vo svojich fondoch opatruje takmer 820-tisíc muzeálnych artefaktov. V roku 1961 sa po zlúčení so Slovenským múzeom v Bratislave stalo špecializovaným národopisným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou.

V roku 2004 bolo zlúčené s Turčianskym múzeom Andreja Kmeťa do spoločného organizačného útvaru Slovenské národné múzeum v Martine. V súčasnosti ho tvorí Etnografické múzeum, Múzeum Andreja Kmeťa, Múzeum slovenskej dediny, Múzeum Martina Benku, Múzeum kultúry Čechov na Slovensku a Múzeum kultúry Rómov na Slovensku.

O projekte

Ľudová kultúra našich predkov očami mladých výtvarníkov – to je hlavný motív projektu Dotyky s ľudovou kultúrou. Aktuálny ročník je v poradí už piatou spoluprácou medzi Slovenským národným múzeom v Martine a školami umeleckého priemyslu v Ružomberku a v Trenčíne. V tomto ročníku pracovali študentky a študenti s témou Kraj-zem-krajina. Vo vystavených prácach, v súlade so svojím študijným zameraním, sa pozreli na zadanie pohľadom mladého, tvorivého a vnímavého človeka. Spojenie súčasných trendov a technológií so slovenskou ľudovou kultúrou je akýmsi mostom k našim tradíciám, krajine a histórii.

S ponukou spolupráce na projekte Dotyky s ľudovou kultúrou oslovilo SNM v Martine Školu umeleckého priemyslu Ružomberok a Školu umeleckého priemyslu Trenčín prvý raz v roku 2007. Na základe prehliadky expozícií múzea a bližšieho zoznámenia sa s predmetmi mali stredoškólcami možnosť preštudovať si v múzeu to, čo ich najviac zaujalo. Svoju inšpiráciu napríklad detailom, motívom alebo dekórom mali spracovať cez vlastný pohľad a bez páťosu. Výsledný materiál, ktorý študenti predstavili ako svoje ročníkové a klauzúrne práce z textilnej tvorby, grafiky, animácie a ďalších odborov, zakončila výstava s rovnomenným názvom v septembri 2009. K realizácii úvodného ročníka projektu oslovené školy prizvali aj svojich zahraničných partnerov, a tak sa na pôde SNM v Martine predstavilo šesť stredných škôl s podobným vzdelávacím programom. Súčasťou vernisáže sa stala v každom ročníku módna prehliadka.

Už pri úspešnom završení prvého ročníka všetky zúčastnené strany vyjadrili spokojnosť s výsledkom a prejavili pranie pokračovať na platforme trienále. Témou ďalšieho ročníka bola Hra a hračka. Výstavu, prezentujúcu samostatnú tvorbu študentov, v roku 2012 dopĺňali aj hračky zo zbierkového fondu múzea ako základný inšpiračný zdroj. Tentoraz bez zahraničnej účasti školy predstavili rôzne vnímanie zadanej témy a najlepšie práce za uplynulé tri roky.

V rámci tretieho ročníka projektu predstavili všetky tri inštitúcie vlastnú reflexiu pojmov Symbol a ornament. Z množstva symbolov a ornamentov uplatnených v rámci tradičnej ľudovej kultúry pracovníci SNM v Martine vybrali päť, ktorých aplikácia v ľudovom prostredí sa stala inšpiračným zdrojom pre študentov. Mali sa pokúsiť nájsť ich uplatnenie v každodennom živote súčasníkov. Múzeum tentoraz nechalo študentov pracovať vo svojich expozíciách, kde boli relevantné predmety označené. Pripravilo aj portfólio, ktoré dostali študenti sprostredkované svojimi pedagógmi a bolo zverejnené na facebookovej stránke Dotyky s ľudovou kultúrou.

Štvrtý ročník v roku 2019 niesol názov Vlákno. Na prvý pohľad téma upozorňujúca na textil má širšie uplatnenie. Študenti sa mali inšpirovať nielen materiálom textilu, ale aj štruktúrou, ktorú vytvára. Mohli sledovať líniu výšivky, paličkovanej čipky či akejkoľvek inej techniky. Súčasťou témy boli aj predmety používané na spracovanie vlákna. Inšpiráciu mohli nájsť aj v sledovaní vlákna v dreve, sledovaním uplatnenia technológie pri iných materiáloch ako je textil, ako napr. prútie, drevo, drôt. Okrem vystavujúcich z Ružomberka a Trenčína sa na výstave predstavili aj študenti partnerských škôl v Zakopanom a Békešskej Čabe.

Škola umeleckého priemyslu Ružomberok ponúka stimulujúce prostredie pre štúdium kreatívnych a produktívnych odvetví z oblasti umenia a dizajnu. Škola momentálne ponúka 10 štvorročných študijných odborov ukončených maturitnou skúškou: grafický dizajn, fotografický dizajn, textilný dizajn, odevný dizajn, dizajn interiéru, reklamná tvorba, propagačné výtvarníctvo, scénické výtvarníctvo – kostýmová tvorba, úžitková maľba, tvorba hračiek a dekoratívnych predmetov. Ďalej dva programy pomaturitného špecializačného štúdia ukončené absolventskou skúškou: produktová tvorba, odevný dizajn. Charakteristickým znakom práce na škole je spojenie umenia a remesla po vzore slávneho Bauhausu – školy, ktorá prvýkrát prišla s myšlienkou aplikovania teoretických poznatkov v praxi. Škola má vybudované kontakty na mnohé inštitúcie v meste, aj na Slovensku, s ktorými spolupracuje. Študenti a pedagógovia sa zúčastňujú výstav a workshopov doma i v zahraničí. Škola reaguje na požiadavky modernej doby skladbou odborov a technickým zabezpečením ateliérov. Je tak pracoviskom, ktoré študentov dostatočne pripravuje na budúcu kariéru. Systém práce je postavený na projektovom vyučovaní, pričom žiaci počas polročných cyklov pracujú na jednotlivých zadaniach v rámci študovaného vzdelávacieho programu. Popri práci získavajú množstvo teoretických poznatkov. Hlavný dôraz počas vyučovacieho procesu je kladený na zvládnutie moderných technológií, vyučovanie cudzích jazykov, študenti zároveň nadobúdajú všeobecný kultúrny rozhľad.

Škola umeleckého priemyslu Trenčín je v Štátnom vzdelávacom programe pre skupiny 86 Umenie a umelecko-remeselná tvorba. Tento typ školy podporuje školské vzdelávacie programy pre jednotlivé študijné odbory, ktorých máme na škole od septembra 2018 dvanásť: Odevný dizajn, Scénické výtvarníctvo - kostýmová tvorba, Grafický dizajn, Reklamná tvorba, Fotografický dizajn, Propagačné výtvarníctvo, Animovaná tvorba, Priemyselný dizajn, Dizajn interiéru, Dizajn exteriéru, Digitálna maľba – koncept art a Dizajn digitálnych aplikácií. Ide o štvorročné štúdium umeleckých odborov ukončených maturitnou skúškou.

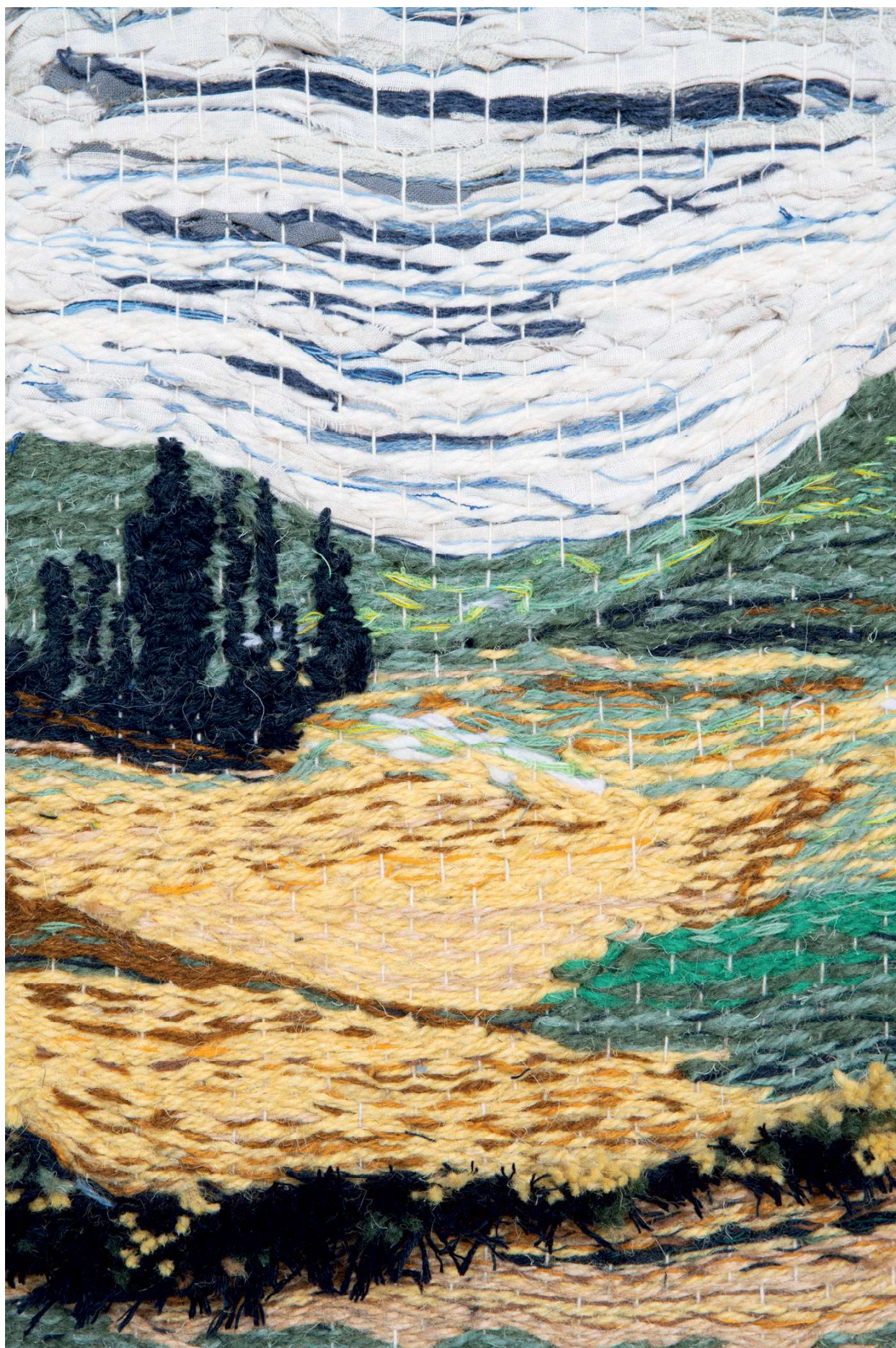
Cieľom umeleckých študijných odborov je vzdelávanie a výchova kvalifikovaných odborníkov pre oblasť výtvarného umenia a odborníkov v umelecko-remeselnej tvorbe. Profílovanie absolventov so zameraním na kľúčové kompetencie umožňuje prípravu na komplexné riešenie odborných projektov, na pohotovú adaptabilitu pre prácu v meniacich sa podmienkach pracovného trhu a uplatňovanie nových koncepcií, metód, foriem, postupov a činností.

Školský vzdelávací plán obsahuje sústavu činností, v ktorých sú dôsledne prepojené základné teoretické poznatky z oblasti dejín výtvarnej kultúry a vývoja spoločnosti, výtvarno-technických disciplín, technológie a ekonomiky s ich praktickými aplikáciami. Nielen teória ale aj priame prepojenie s praxou – práca s materiálom, vytváranie modelov, prototypov a finálnych objektov.

Naši pedagógovia preferujú progresívne vyučovanie prostredníctvom rôznych počítačových programov ako napr.: Adobe InDesign, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Adobe Flash, Adobe Premiere Pro, Adobe After Effects, Word Press, Caledo, Modaris, AutoCad, Rhinoceros, 3ds Max, Cinema 4D, Autodesk Maya a ďalšie, ktoré nájdete v charakteristike jednotlivých študijných odborov, resp. ročníkov na webe školy: www.suptn.sk

Absolvent je kreatívny odborník v umeleckej a umelecko-remeselnej tvorbe. Má vzťah k jednotlivým formám umenia, orientuje sa v nich a riadi sa estetickými pravidlami. Rozvíja samostatné umelecké myslenie, pružné rozhodovanie a konanie, presadzuje nové netradičné myšlienky a metódy vo svojom odbore. Je schopný samostatne tvoriť, organizovať, realizovať a prezentovať vlastnú umeleckú tvorbu a vykonávať slobodné umelecké povolanie. Svojou tvorbou je schopný ovplyvňovať a vytvárať estetické prostredie človeka.

Odborné vzdelávanie umožní rozvíjať samostatnosť a tvorivosť s dôrazom na divergentné myslenie a konanie vo všetkom, čo súvisí s vizuálnym umením, kultúrou osobnosti a umeleckou stránkou remeselného prevedenia.

Monika Škuntová, Toskánsko, Textilný dizajn, 1. roč.

Monika Kytasová, Stromy pri rieke, Úžitková malba, 4. roč.

Laura Požeská, Inštalácia v prírode, Propagačné výtvarníctvo, 1. roč., Pomaturitné štúdium

Sládková Erika, Feé des bois, Fotografický dizajn, 3. roč.

Mináriková Vanesa, "Time of Land",
Fotografický dizajn, 4.roč.

Trinity Jasmína Tylková, Pečiatka na obálku FDC,
Grafický dizajn, 2. roč.

Timea Serdelová, Pavučina, Odevný dizajn, 2. roč.

Gemzický Roman, Za čipkou..., Fotografický dizajn, 1. roč.

Sofia Kováčová, HUBA / Golier s rukávom, Scénická kostýmová tvorba, 1.roč.

Zuzana Zelisková, Machy, Odevný dizajn, 2. roč.

Terézia Šikyňová, Odevný dizajn, 3. roč.

Jakub Gnidiak, Dizajn interiéru, 4. roč.

Matyáš Štrifler, Lampášiky / Zvieratká, Tvorba hračiek a produktov, 4. roč.

Zuzana Švrlová, Prírodné bylinkové mydlá,
Propagačné výtvarníctvo, 2. roč. Pomaturitné
štúdium

Andrea Hriňová, Polia, Textilný dizajn, 1. roč.

Roman Dvorštiak, Lístie, Tvorba hračiek a produktov, 3. roč.

Samuel Šufliarsky, Kaleidoskop, Tvorba hračiek a produktov, 4. roč.

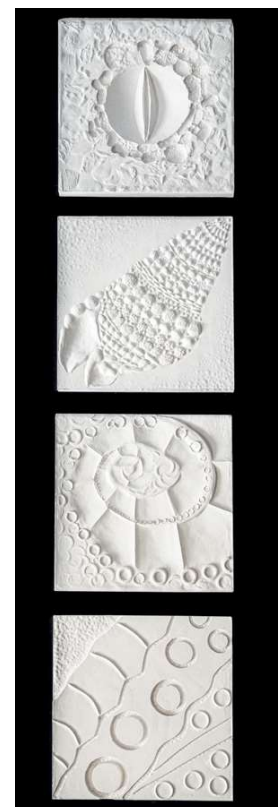
Katarína Holubjaková, More, Textilný dizajn, 1. roč.

Lea Veselovská, Fields, Tvorba hračiek a produktov, 3. roč.

Ema Bartánusová, Paprikáš, Tvorba hračiek a produktov, 3. roč.

Ema Bartánusová, Paprikáš, Tvorba hračiek a produktov, 3. roč.

Patrícia Rusnáková, Svet z dola, Úžitková maľba, 4. roč.

Miriám Kytasová, Podvečer, Úžitková maľba, 4. roč.

Adam Slovík, Redizajn,
Propagačné výtvarníctvo, 3. roč.

Samo Greško, Slimák,
Propagačné výtvarníctvo, 2. roč.

Alexandra Baláková, Montessori hračka,
Dizajn intriéru, 4. roč.

Timea Mokošáková, Stôl, Dizajn intriéru, 4. roč.

Nina Šinalová, Prezent k výstave, Reklamná tvorba,
1. roč.

Martin Mučka, Kalendár 2024, Reklamná tvorba, 3. roč.

Simona Kaháková, Prezent k výstave, Reklamná tvorba, 1. roč.

Katarína Hančinová, Znáмка, Grafický dizajn, 2. roč.

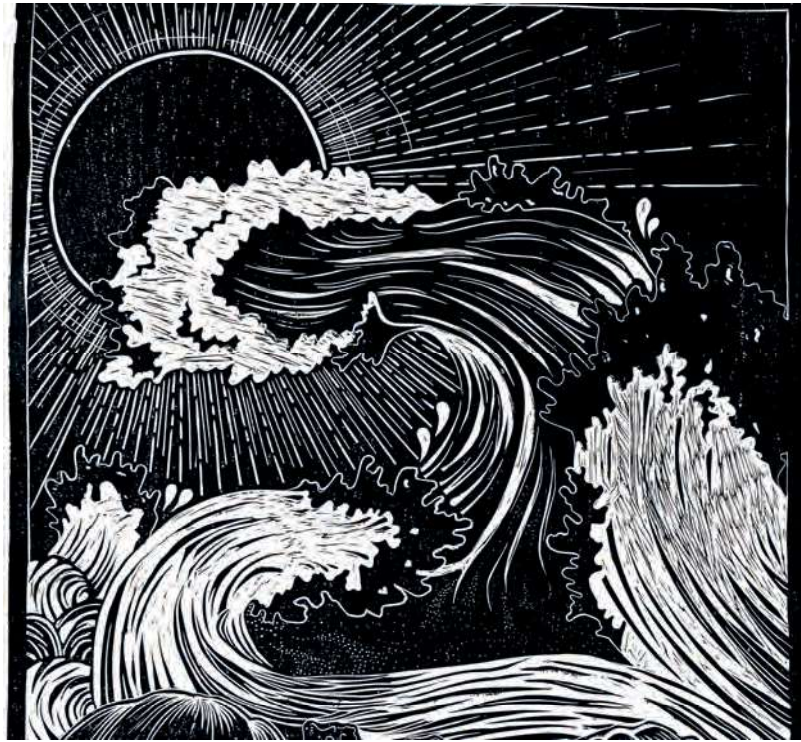

Nikola Mikušincová, Grafický dizajn, 2. roč.

Kolektív autorov, Grafický dizajn, 1. roč.

Tamara Mackova, Grafický dizajn, 2. roč.

Krištof Holota, Grafický dizajn, 2. roč.

Kolektív autorov, Grafický dizajn, 1. roč.

Antónia Morvayová, Dizajn interiéru, 3. roč.

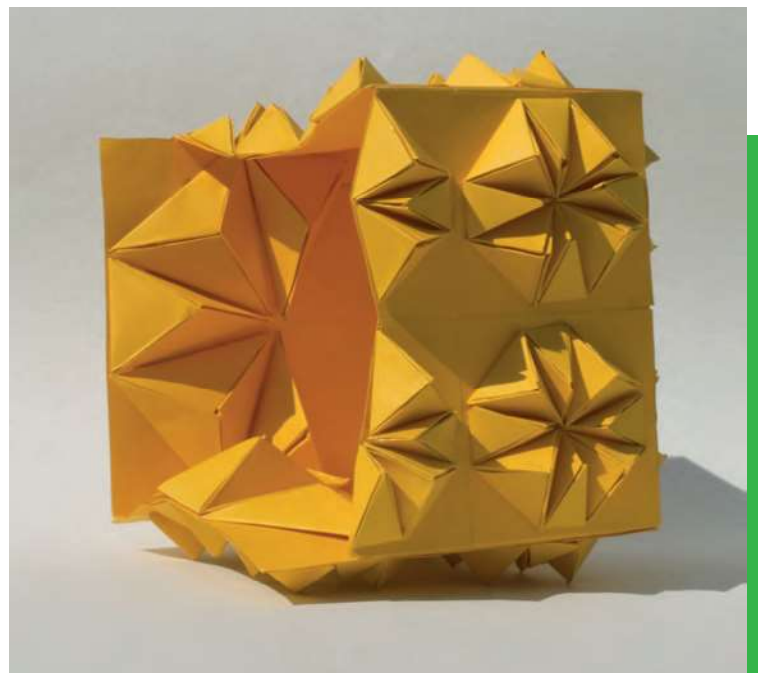
Viktória Krajčiová, Dizajn interiéru, 2. roč.

Emma podlucká, Dizajn interiéru, 2. roč.

Michaela Krčová, Dizajn interiéru, 3. roč.

Karina Vašková, Priemyselný dizajn, 1. roč.

Lea Bučková, Dizajn interiéru, 3. roč.

Martina Sophia Vajčovcová, Dizajn exteriéru, 3. roč.

Magdaléna Pazsková, Dizajn interiéru, 3. roč.

Dominika Benková, Odevný dizajn 3. roč.

Dominika Benková, Odevný dizajn 3. roč.

Barbora Bujková, Folklor, Scénická kostýmová tvorba, 3. roč.

Sopfia Scharbertová, Scénická kostýmová tvorba, 3. roč.

Kristína Vrábliková, Digitálna maľba, 3. roč.

Lesana Behanová, Architektúra, Digitálna Malba - Koncept art, 3. roč.

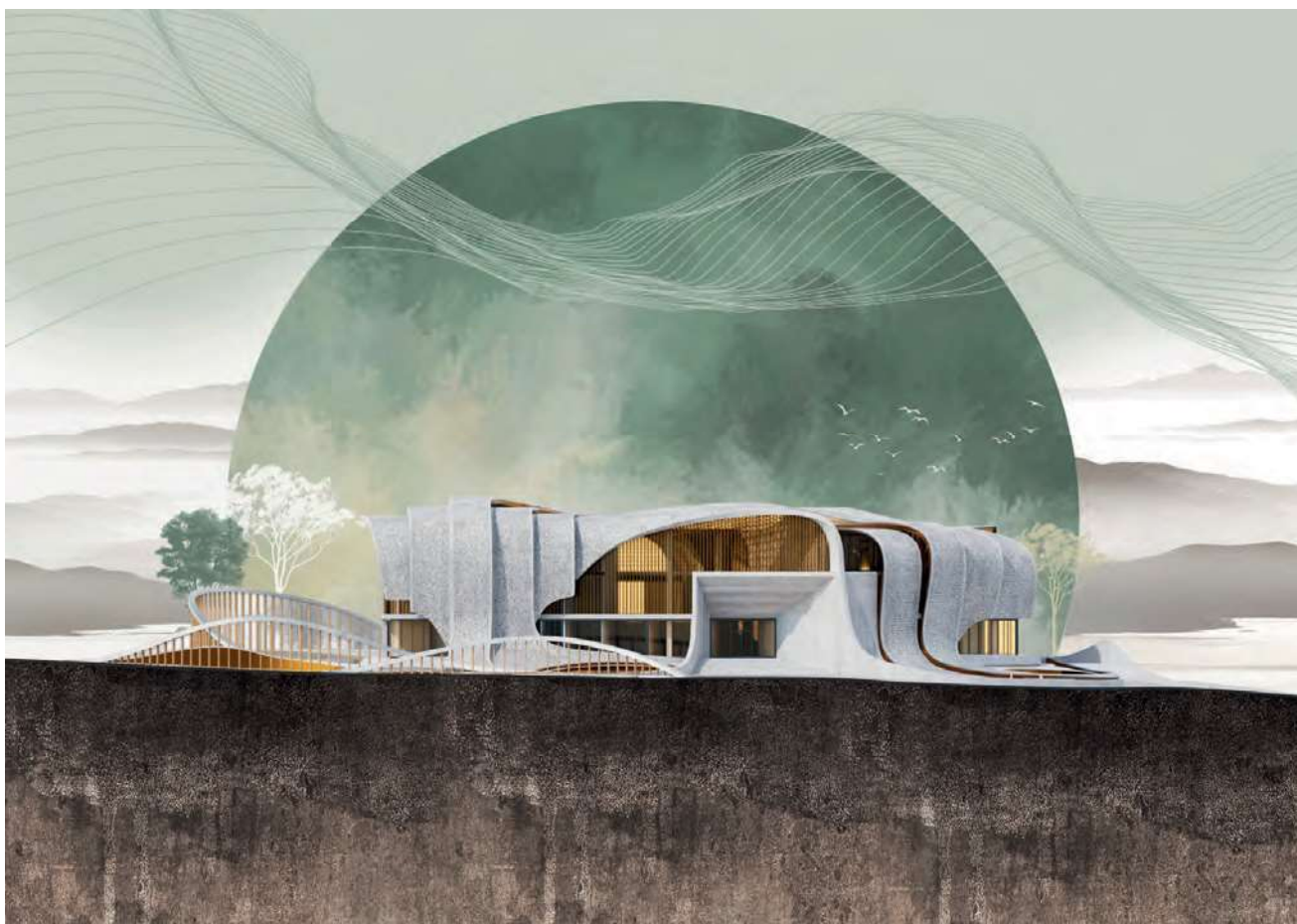
Kristína Vrábliková, Digitálna maľba, 3. roč.

Nikola Brixová, Odevný dizajn, 3. roč.

Klára Bobeková, Odevný dizajn, 3. roč.

Michal Kopačka, Dizajn exteriéru, 3. roč.

Alexander Heglas, Dizajn exteriéru, 4. roč.

Andrej Prosňanský, Priemyselný dizajn, 3. roč.

SPOLU PO SLOVENSKU

Spolu po Slovensku je aplikácia na plánovanie rodinných výletov. Dospelí sa zabavia a deti pomocou augmented reality reality hľadajú archeologické nálezky a vyhrávajú zľavy na vstupenky v jednotlivých krajoch.

Ella Ledecká, Dizajn digitálnych aplikácií, 3. roč.

Kludia Karlíková, Priemyselný dizajn, 1. roč.

Nela Liptáková, Krajina, Propagačné výtvarníctvo, 1. roč.

Petra Rajteková, Krajina, Propagačné výtvarníctvo, 1. roč.

Sabína Gallová, Komix, Animovaná tvorba, 2. roč.

Adriana Gažovičová, Svetlá noci, Propagačné výtvarníctvo, 2. roč.

Emma Capáková, Krajinka, Reklamná tvorba, 4. roč.

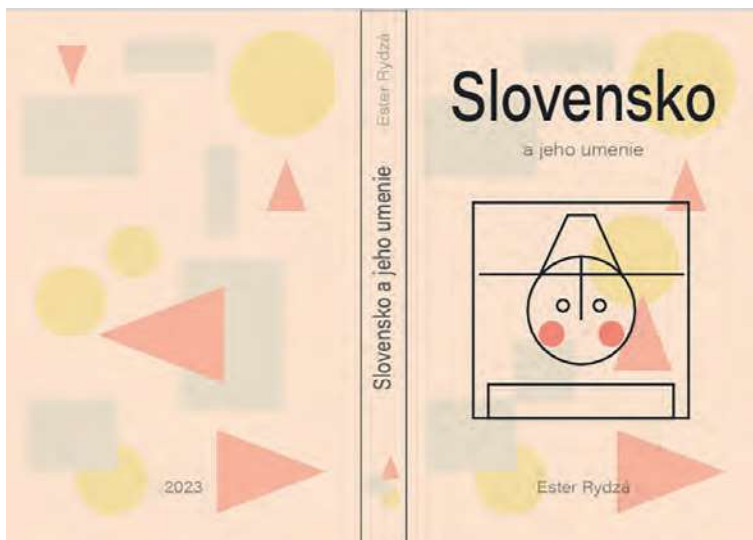
Nikola Čechvalová, Reklamná tvorba, 4. roč.

Samuel Višňovský, Leporelo, Propagačné výtvarníctvo, 1. roč.

Tatiana Samulova, Fotografický dizajn, 2. roč.

Ester Rydzá, Knižný obal, Dizaj digitálnych aplikácií, 2. roč.

Katarína Hudecová, Fotografický dizajn, 2. roč.

Kristína Hrubá, Digitálna Maľba - Koncept art, 2. roč.

Katarína Svetlíková, Fotografický dizajn, 2. roč.